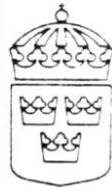

Motion till riksdagen

1989/90:Bo501

av Sonia Karlsson (s)

Plan- och bygglagens ersättningsregler

Mot.
1989/90
Bo501 – 505

Ett syfte med den nya plan- och bygglagen (PBL) var att öka kommunernas möjligheter att skydda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i privat ägo och samtidigt garantera att inga enskilda skulle drabbas ekonomiskt av kommunens bevarandeambitioner. Kommunen har därför fått rätt att i detaljplan (eller områdesbestämmelser) införa skyddsbestämmelser, som reglerar utformningen av såväl interiör som exteriör hos kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och även vilka underhållsmetoder som skall användas. Den fastighetsägare, som anser att dessa bestämmelser innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten, skall väcka talan om ersättning inom två år från det att detaljplanen vunnit laga kraft.

En bärande tanke i PBL är att detaljplaner skall vara genomförandeinriktade; att alla genomförandefrågor skall vara väl utredda och redovisade i en särskild genomförandebeskrivning. Genomförandebeskrivningen skall följa planen under hela planprocessen, från ett magert första utkast, vilket successivt förtydligas och kompletteras då man genom samråds- och utställningsförfarandena får klarhet i hur olika intressenter ställer sig till det som föreslås i planen. När planen antas skall samtliga konsekvenser, bland annat de ekonomiska stå klara för det organ som antar planen och övriga inblandade parter.

Det är därför mycket olyckligt att PBL i sin nuvarande skrivning inte innehåller någon skyldighet för fastighetsägare att varsla kommunen om eventuella ersättningsanspråk redan under planprocessens gång. Samtliga fastighetsägare inom ett landområde skall enligt lagen kontaktas under planprocessen, och för att ha rätt att överklaga planen till länsstyrelsen måste de, senast under utställningstiden, till kommunen ha framfört skriftliga klagomål över planen. Ersättningsanspråk på grund av en skyddsbestämmelse kan däremot komma in upp till två år efter det att planen vunnit laga kraft, även då den berörda fastighetsägaren inte på något sätt klagat över skyddsbestämelsen under planprocessens gång. Detta har lett till att kommunerna helt enkelt inte törs använda de skyddsbestämmelser för värdefull bebyggelse, som den nya lagen erbjuder.

Ingen kommun vill riskera att bli det första rättsfallet i frågan och därmed uppkommer heller ingen praxis. I stället offras värdefull bebyggelse.

För att öka möjligheterna att skydda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

i privat ägo bör det i plan- och bygglagen införas en bestämmelse om att den som kräver ersättning enligt PBL 14 kap 8 § måste ha klagat över den aktuella planbestämmelsen senast under detaljplanens (områdesbestämmelsens) utställningstid.

Mot. 1989/90

Bo501

Rättssäkerheten för den enskilde förändras inte därför att man får väcka talan före detaljplanens fastställelse i stället för efter.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändringar i reglerna för ställande av vissa ersättningsanspråk enligt PBL.

Stockholm den 10 januari 1990

Sonia Karlsson (s)